

КОЛЕКТИВЕН ТРУДОВ ДОГОВОР
ЗА СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ

№.....**Д01-269/06.12.2022 г.**.....

Днес, **06.12.2022** година, в съответствие с чл. 51 „б” от Кодекса на труда между:

Министерството на образованието и науката, представлявано от проф. д-р Сашо Пенев – министър на образованието и науката, наричано по-нататък **МИНИСТЕРСТВО**, **Съюза на работодателите в системата на народната просвета в България (СРСНПБ)**, представляван от Диян Стаматов – председател, **Сдружението на директорите в средното образование в Република България (СДСОРБ)**, представлявано от Асен Александров – председател, наричани по-нататък **РАБОТОДАТЕЛИ**,

и

Синдиката на българските учители към Конфедерацията на независимите синдикати в България, представляван от д. ик. н. Янка Такева – председател, **Синдиката „Образование“ към Конфедерацията на труда „Подкрепа“**, представляван от д-р Юлиан Петров – председател, **Независимия учителски синдикат към Конфедерацията на независимите синдикати в България**, представляван от Аспарух Томов – председател, наричани по-нататък **СИНДИКАТИ**, се сключи настоящият договор за следното:

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Страните по Колективния трудов договор (КТД) се задължават в хода на социалното партньорство да проявяват взаимно уважение, зачитане и съгласуване на интересите си за осигуряване на необходимите условия за функциониране на предучилищното и училищното образование, както и за осигуряване на необходимите условия за защита на правото на свободно синдикално сдружаване и срещу всякакви действия на вмешателство при неговото упражняване.

Чл. 2. В този договор държавните и общинските детски градини, училищата, центровете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена се наричат за краткост „образователни институции“, а работещите в тях – „работници и служители“.

II. ПРЕДМЕТ И ДЕЙСТВИЕ

Чл. 3. Предмет на настоящия Колективен трудов договор са въпросите на трудовите, осигурителните и социалните отношения и на жизненото равнище, които не са уредени с повелителни разпоредби на Кодекса на труда (КТ) и подзаконовите нормативни актове.

Чл. 4. Настоящите договорености са минимални, имат задължителен характер и се прилагат за работниците и служителите, членове на синдикалните организации, и за работодателите, членове на организациите на работодателите – страни по договора, както и за социалните придобивки и допълнителните плащания на командированите от МОН работници и служители, синдикални членове, работещи в българските държавни училища в Прага и Братислава.

Чл. 5. С колективни трудови договори на равнище по-ниско от отраслово могат да се договарят само по-благоприятни условия от установените в този договор.

Чл. 6. Работниците и служителите, които не членуват в синдикатите – страни по договора, могат да се присъединят само към сключения от техния работодател колективен трудов договор в образователната институция при условия и ред, определени от страните.

III. ТРУДОВА ЗАЕТОСТ, ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ

Чл. 7. (1) МИНИСТЕРСТВОТО, РАБОТОДАТЕЛИТЕ И СИНДИКАТИТЕ обсъждат и работят по въпросите, свързани с допълнително финансово осигуряване на:

1. Кариерното развитие на педагогическите специалисти;
2. Въвеждаща и продължаваща квалификация на педагогическите специалисти над определената в чл. 222, ал. 3 и 4 на Закона за предучилищното и училищното образование

(ЗПУО);

3. Въвеждаща квалификация на педагогически специалисти, които ще прилагат нови или променени учебни планове и учебни програми в училищата и програмни системи в предучилищното образование;

4. Въвеждаща квалификация в рамките на вътрешноинституционалната квалификация за утвърждаване и развитие на наставничеството;

5. Продължаваща квалификация на педагогическите специалисти за работа с електронни платформи за обучение;

6. Продължаваща квалификация на работници и служители, които не изпълняват функции на педагогически специалисти (непедагогически персонал);

(2) При планиране на вътрешноинституционалната квалификация на педагогическите специалисти по чл. 223 от ЗПУО РАБОТОДАТЕЛИТЕ предлагат и теми, провеждани под формата на тренинг, тиймбилдинг, ролеви игри и др., насочени към преодоляване на насилието и агресията в образователните институции и стреса сред педагогическите специалисти.

Чл. 8. (1) Годишните средства за квалификация се определят в размер не по-малък от 1,2 на сто от годишните средства за работна заплата на педагогическия персонал и педагозите в яслените групи на детските градини и се предоставят за включването на педагогическите специалисти в квалификационни курсове, предварително съгласувани със социалните партньори, обсъждани на педагогически съвет и утвърдени от директора.

(2) Образователните институции планират минимум 50 на сто от средствата по ал. 1 за вътрешноинституционални и междуинституционални квалификации, провеждани под формата на методически семинари, лектории, дискуссионни форуми, открити практики, презентации на творчески проекти, резултати и анализи на проведени педагогически изследвания и др. с цел обмяна на добри практики, взаимно учене, споделяне и насърчаване за иновации и повишаване на общото ниво на квалификация на педагогическите специалисти.

(3) Регионалните управления на образованието, социалните партньори, работодателските организации и НЦПКПС съдействат за организирането на

квалификациите по ал. 2.

(4) РАБОТОДАТЕЛИТЕ осигуряват платен служебен отпуск за участие в квалификационни форми, провеждани на територията на населеното място, в което се намира образователната институция.

(5) РАБОТОДАТЕЛИТЕ командирова участниците в квалификационни форми, когато те се провеждат извън населеното място, в което се намира образователната институция.

Чл. 9. (1) МИНИСТЕРСТВОТО своевременно информира социалните партньори за предстоящи промени в мрежата от образователни институции и осигурява обсъждането им в Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество в областта на средното образование.

(2) МИНИСТЕРСТВОТО предоставя на СИНДИКАТИТЕ и РАБОТОДАТЕЛИТЕ информация за конкретни промени в мрежата от образователни институции за всяка учебна година и при поискване.

(3) При структурни промени МИНИСТЕРСТВОТО предоставя на РАБОТОДАТЕЛИТЕ и СИНДИКАТИТЕ разчети за броя на оставащите без работа педагогически специалисти и непедagogически персонал и възможностите за допълнителна квалификация с оглед пренасочването им в предучилищното и училищното образование.

Чл. 10. При прекратяване на трудовите правоотношения по чл. 328, ал. 1, т. 2 и т. 3 от КТ в рамките на утвърдената численост на персонала РАБОТОДАТЕЛИТЕ спазват следните условия:

1. Информират СИНДИКАТИТЕ за:

- а) причините и необходимостта от намаляване числеността на персонала;
- б) броя и длъжностите, подлежащи на съкращение по категории персонал, професии и специалности;
- в) възможностите за пренасочване на освободения персонал.

2. Не прекратяват трудовите правоотношения на работници и служители в трудоспособна възраст, ако по същите специалности има работни места, които се заемат от пенсионери.

3. Прекратяват трудовите правоотношения по чл. 328, ал. 1, т. 2 и 3 от КТ с работници и служители, членове на синдикатите – страна по договора, след предварително съгласие на съответната синдикална организация в образователната институция.

Чл. 11. СИНДИКАТИТЕ се задължават в срок до седем работни дни от деня, следващ датата на получаването на искането, да изразят мнение по чл. 10, т. 3.

Чл. 12. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ запазват работните места на правоспособни учители с безсрочни трудови договори за периода, за който са назначени за временно изпълняващи длъжността „директор“ на образователна институция.

(2) РАБОТОДАТЕЛИТЕ не сключват трудови договори с външни лица за длъжности, за които има назначени учители, отговарящи на изискванията за заемане на съответните длъжности с непълна норма преподавателска работа по съответните учебни предмети.

Чл. 13. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ задължително отправят покана до СИНДИКАТИТЕ да участват в разработването и актуализацията на:

1. Правилник за вътрешния трудов ред;
2. Вътрешни правила за работната заплата;
3. Правилник за дейността на образователната институция;
4. Бюджет на образователната институция;
5. Правилник за безопасни условия на труд;
6. План за квалификационната дейност;
7. Етичен кодекс;
8. Критерии по Раздел V от Наредба № 4 от 20.04.2017 г. за нормиране и заплащане на труда – за постигнати резултати от труда на педагогическите специалисти;
9. Допълнителни критерии за заемане длъжността „главен учител“ съгласно Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
10. Разпределение на времето за ползване на платения годишен отпуск от работниците и служителите.

(2) След утвърждаването им документите по ал. 1 се предоставят на председателите на синдикалните организации, страни по договора.

Чл. 14. СИНДИКАТИТЕ и РАБОТОДАТЕЛИТЕ започват процедура по преговори за сключване на нов КТД с внасянето на проект на КТД от СИНДИКАТИТЕ три месеца преди изтичане срока на действащия КТД.

Чл. 15. РАБОТОДАТЕЛИТЕ и СИНДИКАТИТЕ създават условия за информиране на работниците и служителите за настъпилите изменения в нормативните документи за предучилищното и училищното образование, както и такива, отнасящи се до трудовите и осигурителните отношения на работещите в системата.

Чл. 16. (1) МИНИСТЕРСТВОТО обсъжда с РАБОТОДАТЕЛИТЕ и СИНДИКАТИТЕ проекти за промени в нормативните актове, както и проекти на нови нормативни актове, отнасящи се до предучилищното и училищното образование, и осигурява обсъждането им в Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество.

(2) МИНИСТЕРСТВОТО обсъжда със социалните партньори възможности за:

1. Намаляване на нормите на преподавателска работа;
2. Намаляване на броя на децата и учениците в групите и паралелките;
3. Увеличаване на непедагогическия персонал в детските градини (по двама помощник-възпитатели на група);
4. При приемането на деца и ученици в детските градини и училищата родителите/настойниците подписват документ за спазване на изискванията, посочени в правилника за дейността на образователната институция.

(3) МИНИСТЕРСТВОТО и социалните партньори системно и целенасочено отстояват авторитета и достойнството на учителската професия, като разработват и прилагат политики за:

1. Недопускане на насилие и агресия спрямо педагогическите специалисти и непедагогическия персонал в образователните институции;
2. Нормативни промени, насочени към по-ясно и точно регламентиране на правата и задълженията на родители и ученици и разширяване правомощията на педагогическите

съвети;

3. Поетапно преодоляване на феминизацията в предучилищното и училищното образование.

Чл. 17. МИНИСТЕРСТВОТО и РАБОТОДАТЕЛИТЕ регулярно и при поискване предоставят на СИНДИКАТИТЕ информация, свързана с:

1. Изпълнението на бюджета по параграфи, с обяснителни бележки;
2. Прилагането на Наредба № 4 от 20.04.2017 г. за нормиране и заплащане на труда;
3. Социалните плащания;
4. Длъжностните щатни разписания, без лични данни;
5. Изпълнение на конкретни договорености в КТД.

Чл. 18. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ сключват трудови договори по чл. 110, чл. 111 и/или чл. 114 от КТ при назначаване на учители с намалена норма преподавателска заетост, недостатъчна за разкриване на щат.

(2) Основното трудово възнаграждение по ал. 1 се определя пропорционално на нормата преподавателска работа и определеното работно време в договора, а допълнителните трудови възнаграждения по чл. 33 в пълен размер, с изключение на ал. 1 и ал. 13, които се изплащат пропорционално на договореното работно време.

(3) РАБОТОДАТЕЛИТЕ сключват срочни трудови договори с работниците и служителите, синдикални членове, страни по договори, при спазване на разпоредбите на чл. 68, ал. 4 от КТ и § 1, т. 8 от допълнителните разпоредби на КТ.

Чл. 19. РАБОТОДАТЕЛИТЕ разкриват работни места за психолог, педагогически съветник или социален педагог (социален работник) в зависимост от потребностите на образователните институции.

Чл. 20. В случаите, когато членове на СИНДИКАТИТЕ – страна по договора, работят по договор за заместване, след освобождаване на мястото от титуляра могат да ползват предимство при сключването на трудов договор.

IV. ТРУДОВИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ И ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

Чл. 21. (1) Брутната работна заплата на заетите в образователните институции се определя от работодателя в съответствие с действащата нормативна уредба, колективните трудови договори в предучилищното и училищното образование и Вътрешните правила за работната заплата в образователната институция.

(2) РАБОТОДАТЕЛИТЕ увеличават основните работни заплати и допълнителните трудови възнаграждения на заетите в образователните институции в срок и размер, определени с условията и по реда на нормативната уредба, Колективния трудов договор и съобразно бюджета на образователната институция.

(3) Образователните институции, прилагащи система на делегиран бюджет, могат да извършват увеличение на работните заплати съгласно Вътрешните правила за работната заплата по всяко време на годината.

(4) РАБОТОДАТЕЛИ, които не са приложили ал. 2, предоставят анализ на страните по договора за причините за неизпълнението ѝ.

Чл. 22. Работниците и служителите от предучилищното и училищното образование, членове на страните по договора, получават допълнително трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит в размер на не по-малко от 1 на сто от основното месечно трудово възнаграждение.

Чл. 23. РАБОТОДАТЕЛЯТ договаря индивидуалните работни заплати на педагогическите специалисти, прилагайки договореностите в колективните трудови договори и/или във Вътрешните правила за работна заплата, като задължително отчита и:

1. Заеманата длъжност;
2. Професионалната квалификация, необходима за заеманата длъжност;
3. Професионалния опит на педагогическия специалист.

Чл. 24. МИНИСТЕРСТВОТО и РАБОТОДАТЕЛИТЕ при определяне продължителността на трудовия стаж и професионалния опит, за които се заплаща допълнително трудово възнаграждение, зачитат изцяло за придобит трудов стаж и професионален опит по смисъла на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата придобития трудов стаж до 01.07.2007 г. по трудово или служебно правоотношение.

Чл. 25. МИНИСТЕРСТВОТО и РАБОТОДАТЕЛИТЕ зачитат трудовия стаж, придобит след 01.07.2007 година в друго предприятие на сходна или със същия характер работа или професия, съгласно чл. 12, ал. 4 от Наредба за структура и организация на работната заплата, както следва:

1. За педагогическия персонал - в съответствие с чл. 19, ал. 1 - 4 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, както и в други отрасли и дейности по специалността от висшето образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“, която ползва като учител;

2. За непедagogическия персонал – съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България.

Чл. 26. Социалните партньори отстояват поетапно увеличаване на разходните стандарти за делегираните от държавата дейности при подготовката на проекта на Закона за държавния бюджет на Република България, както следва:

1. За 2023 г. – с не по-малко от 20%;

2. За 2024 г. – с не по-малко от 20%.

Чл. 27. (1) За системата на предучилищното и училищното образование се определят минимални основни работни заплати в сила от 01.09.2022 г., както следва:

1. Педагогически специалисти с ръководни функции:

а. Директор на училище, детска градина и обслужващо звено – 1810 лв.

б. Заместник-директор – 1675 лв.

2. Педагогически специалисти:

а. Учител, ресурсен учител, възпитател, ръководител на направление „Информационни и комуникационни технологии“, логопед, психолог, педагогически съветник, корепетитор, хореограф, рехабилитатор на слуха и говора и треньор по вид спорт – 1486 лв.

б. Старши учител и старши възпитател – 1533 лв.

в. Главен учител и главен възпитател – 1592 лв.

(2) Осигурените средства от актуализацията на държавния бюджет на Република

България за 2022 г./чл.1, ал.5, т.2.11 от ЗДБ за 2022 г./ в размер на 54,5 млн. лева се изразходват единствено и само за увеличение на индивидуалните работни заплати на заетите в системата на предучилищното и училищното образование педагогически и непедagogически персонал и съответните разходи за осигурителните им вноски за сметка на работодателя.

(3) Получените средства за прилагането на ал. 2 се разпределят по следния начин:.

1. Гарантират се минималните основни работни заплати по ал. 1 на педагогическите специалисти, които отговарят на изискванията за заемане на съответната длъжност.

2. Индивидуалните основни работни заплати на педагогическите специалисти, които към момента на увеличение са в диапазона между старите и новите минимални работни заплати или са по-високи от тях, се увеличават с не по-малко от 5%.

3. Индивидуалните основни работни заплати на непедagogическия персонал се увеличават с не по-малко от 4%.

4. При изпълнение на т.1-3 остатъкът от средства се използва за допълнително увеличение на :

4.1. Индивидуалните основни заплати на педагогическите специалисти.

4.2. Допълнителните трудови възнаграждения на педагогическите специалисти, приети с нормативни актове и/или договорени с КТД и ВПРЗ.

Чл. 28. (1) За работниците и служителите от непедagogическия персонал, членове на СИНДИКАТИТЕ, при нормална продължителност на работното време (чл. 136 КТ) се определят следните минималните основни месечни работни заплати:

1. За длъжности, неизискващи образователна степен и професионална квалификация – не по-малко от 100% от минималната работна заплата;

2. За длъжностите „помощник-готвач“, „помощник-възпитател“ и други подобни на тях длъжности – не по-малко от 105% от минималната работна заплата;

3. За длъжностите „готвач“, „огняр“, „охранител“, „помощник-възпитател“ и подобни на тях длъжности – не по-малко от 110% от минималната работна заплата;

4. За длъжностите „домакин“, „касиер“, „технически секретар“, „ЗАС“ и подобни на

тях длъжности – не по-малко от 115% от минималната работна заплата;

5. За длъжностите „счетоводител“, „главен счетоводител“ и „библиотекар“ и други подобни на тях длъжности – не по-малко от 125% от минималната работна заплата.

(2) Договореностите по т. 3, 4 и 5 се прилагат за служители със съответната професионална квалификация.

Чл. 29. За работниците и служителите в предучилищното и училищното образование, членове на синдикалните и работодателските организации, страни по договора, срокът на предизвестие при прекратяване на трудовите правоотношения по чл. 328, ал. 1, т. 1 - 3 и т. 10 от КТ е 2 месеца.

Чл. 30. За работниците и служителите в предучилищното и училищното образование, членове на синдикалните и работодателските организации, страни по договора, обезщетението на основание чл. 331, ал. 2 от КТ е не по-малко от 5 брутни работни заплати.

Чл. 31. (1) На работници и служители, членове на синдикалните и работодателските организации, страни по договора, се изплаща обезщетение в следния размер:

1. На основание чл. 222, ал. 1 от КТ – брутното трудово възнаграждение за срок от два месеца.

2. На основание чл. 222, ал. 3 от КТ – на педагогическите специалисти, които през последните 10 години от трудовия си стаж са заемали длъжност на педагогически специалист в държавна или общинска институция на бюджетна издръжка от системата на предучилищното и училищното образование, се изплаща обезщетение по чл. 222, ал. 3 от Кодекса на труда в размер на 11 брутни работни заплати, изплащани по Национална програма.

3. На основание чл. 222, ал. 3 от КТ – на педагогически специалисти, които са работили през последните 10 години от трудовия си стаж и като непедагогически специалисти в една и съща образователна институция – 8,5 брутни заплати.

4. На основание чл. 222, ал. 3 от КТ – на лица от непедагогическия персонал, които са работили при същия работодател през последните 10 години от трудовия им стаж – 8,5 брутни работни заплати.

5. На педагогическите специалисти, които изпълняват минимална норма задължителна

преподавателска работа по няколко трудови договора, при прекратяването им и придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст се изплаща пропорционално обезщетение по чл. 222, ал. 3 от КТ по всеки от трудовите договори.

6. На основание чл. 222, ал. 3 от КТ – на работниците и служителите, които са работили при същия работодател по-малко от 10 години от трудовия му стаж – 2 (по КТ) брутни работни заплати.

(2) При прекратяване на трудовото правоотношение поради болест на основание чл. 325, т. 9 и чл. 327, т. 1 от КТ работникът или служителят има право на обезщетение в размер на брутното му трудово възнаграждение за 3 месеца, ако има най-малко 5 години трудов стаж и през последните пет години не е получил обезщетение на същото основание.

Чл. 32. РАБОТОДАТЕЛИТЕ планират и изплащат в рамките на годишния бюджет на образователната институция допълнително трудово възнаграждение на работещите в системата на предучилищното и училищното образование – три плащания, отразени във вътрешните правила за работните заплати на образователната институция.

Чл. 33. Страните по този договор се споразумяват минималните размери на допълнителните трудови възнаграждения за членовете на организациите, страни по настоящия договор, да бъдат, както следва:

(1) За по-висока лична квалификация.

1. За професионална-квалификационна степен не по-малко от:

а) за V ПКС – 30 лв.;

б) за IV ПКС – 35 лв.;

в) за III ПКС – 50 лв.;

г) за II ПКС – 70 лв.;

д) за I ПКС – 90 лв.

2. За образователна и научна степен „доктор“ или за научна степен „доктор на науките“, свързана с изпълняваната работа, не по-малко от:

а) 130 лв. – за „доктор“;

б) 160 лв. – за „доктор на науките“.

3. Когато има правно основание за плащане едновременно на допълнително трудово възнаграждение за по-висока лична квалификация за професионално-квалификационна степен и образователна и научна степен „доктор“ или „доктор на науките“, на лицето се заплаща по-благоприятното допълнително трудово възнаграждение.

(2) Учебен час над минималната норма задължителна преподавателска работа (лекторски час) се заплаща, както следва:

1. За педагогически специалист с висше образование и образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“ – не по-малко от 9,35 лв.

2. За педагогически специалист, притежаващ професионална квалификация „учител“, но неотговарящ на изискването за заемане на конкретната длъжност – не по-малко от 7,70 лв.

3. За педагогически специалист със средно образование – не по-малко от 6,93 лв.

4. Директорът на образователната институция създава организация за изплащане на лекторските часове до края на месеца, следващ този, през който са изработени.

(3) За преподаване на учебни предмети на чужд език без учебния предмет „чужд език“ – не по-малко от 30 лв. месечно.

(4) За водене на задължителната документация, както и за консултиране на родители, деца и ученици се изплаща допълнително трудово възнаграждение в следния размер:

1. На класните ръководители, членове на синдикатите, в дневна и вечерна форма на обучение в училищата – не по-малко от 46 лева месечно.

2. На учителите, членове на синдикатите, в детските градини и подготвителните групи в училище, в група за целодневна организация на учебния ден – не по-малко от 22 лв. месечно.

3. На педагогическите специалисти, членове на синдиката, страни по договора, водещи документацията на ученици в задочна или самостоятелна форма на обучение – не по-малко от 60 лв. годишно.

4. На педагогическите специалисти, ръководители на групи в ЦПЛР – не по-малко от

15 лв. месечно.

5. На педагогически специалисти, членове на страните по договора, които извършват дейности по ИКТ и не са ръководители на компютърни кабинети, на които е възложено обработката на задължителната електронна документация на образователната институция, се изплаща допълнително трудово възнаграждение в размер не по-малко от 30 лв. месечно.

(5) Право на безплатна храна имат:

1. Непедагогическият персонал в детските градини и подготвителните групи в училище, членове на синдикатите – 2,50 лв. дневно.

2. Работещите в кухните към столовете на училищата и интернатите, когато са на щат към съответното училище или интернат, членове на синдикатите – 2,50 лв. дневно.

(6) Средствата за допълнително трудово възнаграждение за постигнати резултати от труда през учебната година на педагогическите специалисти в образователните институции се планират в рамките на бюджетите на институциите в размер – не по-малко от 4,2% и не повече от 5,0% от годишния размер на средствата за работни заплати на педагогическите специалисти.

(7) Във вътрешните правила за работна заплата на образователните институции се разработват критерии и показатели за допълнително трудово възнаграждение (ДТВ) за постигнати резултати от труда на непедагогическия персонал. Средствата за това ДТВ се планират в рамките на бюджетите на институциите в размер – не по-малко от 2,5% и не повече от 3,5% от годишния размер на средствата за работни заплати на непедагогическия персонал.

(8) Право на допълнително възнаграждение за постигнати резултати от труда имат педагогическите специалисти, които имат действително отработени при същия работодател най-малко 124 дни за учебната година, и непедагогически специалисти, които имат действително отработени при същия работодател най-малко 152 дни за учебната година, за която се отнася оценяването.

(9) На педагогическите специалисти, членове на синдикатите, извършващи допълнителна работа, се заплаща допълнително възнаграждение като лекторски часове,

регламентирано с вътрешните правила за работната заплата на учебното звено, както следва:

1. За проверка и оценка на писмена работа от олимпиада, състезание и национално външно оценяване, както следва:

- а) за текстова писмена работа – 0,3 часа;
- б) за тест с избираеми и/или свободни отговори – 0,1 часа.

2. За изпитване на един ученик във формите на задочно, дистанционно, индивидуално или самостоятелно обучение:

- а) председател на комисия – 0,3 часа;
- б) член на комисия – 0,2 часа.

3. Провеждане на консултации със задочници – 1 час.

4. Провеждане на държавен изпит по практика за придобиване на степен на професионална квалификация по специалност:

- а) председател на комисия – 8 часа;
- б) член на комисия – 5 часа;

в) проверка на една писмена работа на ученик от държавен изпит по теория за придобиване на степен на професионална квалификация по специалност или професия – за всеки преподавател – 0,5 часа.

(10) За наставничество на учители се заплаща не по-малко от 60 лв. месечно за срок до една година.

(11) За работа при специфични условия на труд на персонала в специалните училища, центровете за специална образователна подкрепа и училищата към местата за лишаване от свобода и специалните детски градини:

1. Възпитателни училища - интернати и училища към местата за лишаване от свобода – не по-малко от 20 на сто от минималната основна работна заплата за съответната длъжност.

2. Училища - интернати и детски градини за деца и ученици с нарушено зрение и

увреден слух – не по-малко от 12 на сто от минималната основна работна заплата за съответната длъжност.

3. Социално-педагогически интернати – не по-малко от 10 на сто от минималната основна работна заплата за съответната длъжност.

4. На работещи в центрoвете за специална образователна подкрепа – не по-малко от 10 на сто от минималната основна работна заплата за съответната длъжност.

(12) За работа с деца и ученици със СОП на директори, учители и педагогически специалисти, членове на организациите, страни по настоящия договор, от детските градини, общообразователните, професионалните и спортните училища, училищата по изкуствата и културата, както и от извънучилищните педагогически учредения – не по-малко от 30 лв. месечно.

1. Право на допълнителното трудово възнаграждение имат педагогическите специалисти, на които работата с деца и ученици със СОП не произтича от преките служебни задължения.

2. На равнище образователна институция с вътрешните правила за работна заплата може да се диференцира допълнителното възнаграждение за работа с ученици и деца със СОП, но не по-малко от 30 лв. месечно.

3. Допълнително трудово възнаграждение за работа с деца със СОП се изплаща на помощник-възпитателите в детските градини в размер на 15 лв. месечно.

4. Възнаграждението по т. 1 и 2 се изплаща за действително отработено време през периода на учебните занятия, а в детските градини и през летните месеци, когато работят с деца със СОП.

(13) За участие в екипи за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (екипи за обхват) – за действително посещение, отразено в протокол, и за участие на представители на училището или детската градина, включени в екипа за обхват, които работят с институциите по въпросите на обхващането, включването и превенцията на отпадането от образователната система на децата и учениците, се заплаща допълнително възнаграждение съгласно Вътрешните правила за работната заплата на образователната

институция.

(14) За провеждане на допълнително обучение на ученици, отсъствали повече от десет учебни дни от училище поради заболяване, за консултиране на ученици, преминали на самостоятелна форма на обучение поради здравословни причини по чл. 112, ал. 1, т. 1 от ЗПУО и при решение на Екипа за подкрепа за личностно развитие и за провеждане на допълнително обучение по учебни предмети за компенсиране на липсата на взаимодействие на учителя с ученици, които се обучават несинхронно от разстояние в електронна среда при условията на чл. 115а, ал. 4 от ЗПУО, се заплаща по 15 лв. за един проведен час.

(15) За провеждане на допълнително обучение на деца и ученици, които не са усвоили компетентностите, заложи в учебната програма, или на деца, които не владеят български език – за 1 проведен час възнаграждение в съответствие с чл. 33, ал. 2.

Чл. 34. РАБОТОДАТЕЛЯТ заплаща допълнително възнаграждение в размер не по-малък от 70 на сто от основната работна заплата на заместващия работник или служител на заместващия или я разпределя между заместващите, членове на синдикатите, който/които освен своята работа или дейност работи/работят по вътрешно заместване при условията и реда на чл. 259 от КТ.

Чл. 35. (1) Директорите на образователни институции на делегиран бюджет предоставят всяко тримесечие на общо събрание на работниците и служителите информация за изпълнението на бюджета на образователната институция по параграфи, подпараграфи и конкретни дейности.

(2) Данните за изпълнението на бюджета на образователната институция следва да бъдат пълни, ясни и разбираеми, като включват изразходваните средства за работни заплати и осигуровки, за социални плащания и издръжка, придружени с обяснителни записки по примерен образец, изработен съвместно от МИНИСТЕРСТВОТО и социалните партньори.

(3) Информацията трябва да бъде съпоставима с утвърдения бюджет на образователната институция за годината. Същата следва да съдържа данни за извършените промени по бюджета през периода, в т.ч. и за вътрешнокомпенсирани промени, както и информация за неразплатени разходи на образователната институция при наличие на такива и възможностите за финансовото им осигуряване.

(4) Копие от информацията по ал. 1 се предоставя на председателите на синдикалните организации, страни по договора, три дни преди провеждане на общото събрание.

V. РАБОТНО ВРЕМЕ, ПОЧИВКИ И ОТПУСКИ

Чл. 36. Разпределението на работното време, графици за работа на смени, условията и редът за полагане и за заплащане на нощен и извънреден труд и отчитането на работното време се уреждат с КТ и Правилника за вътрешния трудов ред на всяка образователна институция, които се обсъждат и приемат съгласно чл. 37 и чл. 181 от КТ.

Чл. 37. Работното време на педагогическите специалисти в периода на учебното време включва: изпълнението на възложената преподавателска норма, участието в педагогически съвети, в работата на професионалните екипи по ключови компетентности, консултациите на ученици и родители, родителските срещи и изпълнението на други задължения по длъжностна характеристика, както и самоподготовката, която се осъществява в предпочитана от педагогическия специалист среда.

Чл. 38. Целодневният режим на обучение и възпитание на учениците се осъществява от не по-малко от двама учители в рамките на минималната норма преподавателска работа.

Чл. 39. На основание чл. 156а от КТ за членовете на синдикатите и на организациите на работодателите, страни по договора, се определят по-големи размери на отпуски по чл. 155 и чл. 156 от КТ, както следва:

1. Размерът на основния платен годишен отпуск по чл. 155, ал. 4 от КТ се определя на 28 работни дни за непедagogическия персонал.

2. Работници и служители от непедagogическия персонал с намалена работоспособност 50 и над 50 на сто имат право на основен платен годишен отпуск в размер на не по-малко от 34 работни дни.

3. Размерът на удължения платен годишен отпуск по чл. 155, ал. 5 от КТ и чл. 24, ал. 1 от Наредбата за работното време, почивките и отпуските за педагогическите специалисти се определя общо на 56 работни дни.

4. За непедagogическия персонал допълнителен платен годишен отпуск по чл. 156, т. 2 от КТ – 8 работни дни. Списъкът на длъжностите, за които се установява ненормиран

работен ден, се определя от работодателя след съгласуване (консултации) със СИНДИКАТИТЕ.

5. На работниците и служителите в образователните институции, членове на синдикалните и работодателските организации, страни по договора, работещи на 1 ноември, се изплаща трудово възнаграждение, равно на удвоения размер на средно дневното брутно трудово възнаграждение.

Чл. 40. Педагогическите специалисти, преболели COVID-19, притежаващи епикриза или болничен лист, ползват допълнителни профилактични прегледи, консултации и/или изследвания извън осигурените в рамките на задължителното здравно осигуряване, съгласно НП „Профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти“.

Чл. 41. На педагогически специалисти и непедagogически персонал от системата на предучилищното и училищното образование се осигурява допълнителен платен отпуск в размер на 2 работни дни над договореното по чл. 39, който се ползва в деня на ваксинирането срещу COVID-19 и на следващия ден.

Чл. 42. При ползване на отпуск по чл. 157, ал. 1, т. 1, 2 и 3 от КТ на работниците и служителите, членове на синдикалните и работодателските организации, страни по договора, се изплаща възнаграждение от работодателя по реда на чл. 177 от КТ.

Чл. 43. На основание чл. 168 от КТ на работници и служители, членове на синдикалните и на работодателските организации, страни по договора, се предоставя допълнителен платен отпуск, както следва:

1. С две деца до 18-годишна възраст – 2 работни дни;
2. С 3 и повече деца до 18-годишна възраст – 4 работни дни.

Чл. 44. При условията на чл. 43 право на този отпуск има работник или служител, който вместо майката се грижи за отглеждането на детето.

Чл. 45. Работник или служител, член на организациите на работодателите и на синдикатите, страни по договора, който учи със съгласието на своя работодател в средно или висше училище без откъсване от работа по специалност, приложима в образователната институция, ползва платен отпуск за обучение съгласно чл. 169 и чл. 170 от КТ.

Чл. 46. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ може да разреши платен служебен отпуск по смисъла

на чл. 161 от КТ за повишаване на квалификацията, придобиване на нова и/или допълнителна квалификация.

(2) Отпускът по ал. 1 се разрешава, при условие че придобитите знания, умения и компетентности ще допринесат за повишаване качеството на образователния процес в образователната институция.

VI. ОСИГУРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ

Чл. 47. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ и първостепенните разпоредители с бюджет осигуряват ежемесечно средства за фонд „Социално-битово и културно обслужване“ (СБКО) в размер на 3 на сто от средствата за основната заплата.

(2) Редът за разпределение и ползване на средствата за фонд СБКО се определя от общото събрание на работниците и служителите в образователната институция.

Чл. 48. Работодателите и първостепенните разпоредители с бюджет изплащат разходи за транспорт от местоживеенето до местоработата и обратно или за наем по месторабота на педагогическите специалисти, които работят в населено място извън местоживеенето си, в пълен размер от стойността на абонаментните карти или билетите в съответствие с действащата нормативна уредба.

Чл. 49. (1) РАБОТОДАТЕЛЯТ в рамките на бюджета на институцията може да възстановява транспортните разходи за пътуване на непедagogическия персонал от местоживеенето до местоработата и обратно, когато те се намират в различни населени места.

(2) Разходите при ползване на обществен транспорт се удостоверяват с представяне на билети, фактури и абонаментни карти за пътуване по маршрута от местоживеенето до местоработата и обратно.

(3) Възстановяването на транспортните разходи по ал. 1 се извършва за времето на изпълнение на служебните задължения на работното им място, установено с трудовия договор.

Чл. 50. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ и първостепенните разпоредители с бюджет осигуряват средства за представително облекло на педагогическите специалисти,

заместник-директорите без норма преподавателска работа и главния счетоводител, членове на синдикалните и работодателските организации, страни по договора, в съответствие с действащата нормативна уредба в размер, не по-малък от 430 лв.

(2) При постъпване на работа РАБОТОДАТЕЛИТЕ предоставят на педагогическите специалисти средства за представително облекло, пропорционално на оставащите до края на календарната година месеци.

(3) Получилите представително облекло по чл. 50, ал. 1 нямат право на облекло по чл. 51, ал. 1.

Чл. 51. (1) РАБОТОДАТЕЛИТЕ и първостепенните разпоредители с бюджет осигуряват безплатно работно облекло на работници и служители, членове на синдикатите, в съответствие с Наредбата за безплатното работно и униформено облекло в размер, не по-малък от 300 лв.

(2) При постъпване на работа лицата от непедagogическия персонал получават работно облекло, чийто срок на износване започва да тече от датата, следваща датата на получаването.

(3) На заседание на Общото събрание на работниците и служителите в образователната институция се вземат решения относно вида и характеристиките на работното облекло, срока на износване, начина на закупуването му (чрез предоставяне на авансови средства на лицето за закупуването му, закупуване със собствени средства и възстановяването им след предоставяне на фактура) и др.

Чл. 52. (1) За времето на провеждане на обучение от разстояние в електронна среда в условията на епидемии, пандемии, енергийни кризи, въведено извънредно положение или други случаи на непреодолими събития РАБОТОДАТЕЛИТЕ изплащат като допълнително трудово възнаграждение на провеждащите това обучение педагогически специалисти по 30 лева месечно за компенсиране на разходите за консумативи.

(2) Средствата по ал. 1 се осигуряват целево.

Чл. 53. (1) Министерството работи за осигуряване на технически средства и информационни ресурси при въведен режим на работа от разстояние в електронна среда.

(2) Министерството и социалните партньори работят за:

1. Свързване към високоскоростен интернет на всички образователни институции и изграждане на централизирана (национална) информационна мрежа.

2. Достъп за ползване на предварително определени ресурси от базата данни на системата се осигурява на централите на национално представените социални партньори, членове на Отрасловия съвет към МОН.

3. Оборудване на училищата с дигитални устройства (компютри, лаптопи, таблети) за осигуряване на всеки ученик с дигитално устройство и свързването им към интернет.

4. Постигане равенство на възможностите при използване на ИКТ за всички ученици, независимо от тяхната обществена и културна среда, етнически произход или здравословно състояние.

5. Инициране на законодателни промени за санкциониране чрез изключване от социални придобивки на родителите на деца и ученици, злоупотребили с предоставените им от образователните институции дигитални устройства.

VII. УСЛОВИЯ ЗА СИНДИКАЛНА ДЕЙНОСТ И ЗА РАБОТА НА СЪВЕТИТЕ ЗА ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Чл. 54. (1) В съответствие с чл. 46 от КТ за осъществяване на синдикална дейност **МИНИСТЕРСТВОТО** и **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** осигуряват безвъзмездно необходимите материални условия на синдикатите – помещения, ползване на размножителна техника, компютри, интернет, материали и др., необходими за осъществяване на техните функции.

(2) **МИНИСТЕРСТВОТО** осигурява безвъзмездно необходимите материални условия на работодателските организации – помещения, ползване на размножителна техника, компютри, интернет, материали и др., необходими за осъществяване на техните функции.

Чл. 55. (1) **РАБОТОДАТЕЛИТЕ** изпълняват задълженията си спрямо синдикалните организации за осигуряване условия за синдикална дейност след представяне на удостоверение за легитимност, издадено от упълномощените органи на синдикатите – страна по договора.

(2) Удостоверенията по ал. 1 се представят съгласно решенията на ръководните органи на **СИНДИКАТИТЕ** и в случай на промяна на субекта, представящ синдикалния орган.

(3) СИНДИКАТИТЕ предоставят на директора на образователната институция актуален списък на членовете на синдикалните организации при поискване.

(4) За осъществяване на синдикална дейност в една календарна година се ползва платен отпуск по чл. 159 от КТ в размер, както следва:

1. Председател и секретар на организацията в образователна институция – 64 часа;
2. Председател и секретар в общинско ръководство – 104 часа;
3. Председател и секретар в регионално ръководство – 128 часа;
4. Нещатни членове на националното ръководство, националните професионални секции и националните контролни и помощни органи – 160 часа.

(5) За осъществяване на задачи с обществено значение по чл. 161, ал. 1 от КТ – участие в мероприятия на СИНДИКАТИТЕ, организирани от ръководствата им, синдикалните членове ползват платен служебен отпуск в размер на 40 часа за една календарна година.

Чл. 56. За изпълнение на задачи, свързани с дейността на организациите на РАБОТОДАТЕЛИТЕ – страна по договора, и за участие в работата на отрасловия и общинските съвети за тристранно сътрудничество членовете им ползват платен служебен отпуск по чл. 161, ал. 1 от КТ в размер, както следва:

1. 40 часа за член на организация на съюза;
2. 104 часа за изборна длъжност в общинско ръководство на съюза;
3. 128 часа за изборна длъжност в областно ръководство на съюза;
4. 160 часа за изборна длъжност в национално ръководство на съюза.

Чл. 57. При ползване на отпуск по чл. 159 и чл. 161 от КТ и чл. 55 и чл. 56 от КТД от работниците и служителите, членове на синдикалните организации и на работодателите, страни по настоящия договор, на заместващите ги може да се изплаща възнаграждение от Националната програма „Без свободен час“.

Чл. 58. При възникване на конфликти или при констатирани нарушения на нормативната уредба социалните партньори предоставят информация един на друг и си съдействат за разрешаването им.

VIII. УСЛОВИЯ НА ТРУД

Чл. 59. Страните по настоящия договор се задължават съвместно да съдействат за осигуряването на здравословни, безопасни и хигиенни условия на труд.

Чл. 60. МИНИСТЕРСТВОТО организира обучение на директори и председатели на синдикални организации в образователните институции в системата на предучилищното и училищното образование по охрана и хигиена на труда и по безопасни условия на труд.

Чл. 61. МИНИСТЕРСТВОТО, РАБОТОДАТЕЛИТЕ и СИНДИКАТИТЕ обединяват усилията си за осигуряване на допълнителни средства за подобряване на материално-техническата и дидактическата база, необходима за образователния процес.

Чл. 62. В съответствие с чл. 17 от Наредба № 3 от 19.04.2001 г. на министъра на труда и социалната политика и министъра на здравеопазването за минималните изисквания за безопасност и опазване здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място работодателят изготвя списък на работещите в образователната институция, които имат право на специално работно облекло и лични предпазни средства, и ги осигурява извън средствата по чл. 51 от КТД.

Чл. 63. Страните по договора, съгласно Наредба № 3 от 17.04.2000 г. за здравните кабинети в детските градини и училища, да изискат осигуряване на здравни кабинети във всички образователни институции.

Чл. 64. МИНИСТЕРСТВОТО, СИНДИКАТИТЕ и РАБОТОДАТЕЛИТЕ кандидатстват с проекти по оперативните програми на Европейския съюз.

Чл. 65. (1) МИНИСТЕРСТВОТО и социалните партньори да разработят мерки и правила за създаване на здравословна и хигиенна среда за превенция от заболявания на децата, учениците и работещите в образователните институции.

(2) МИНИСТЕРСТВОТО анализира текущите разходи на институциите и ако разходите за прилагане на мерките по ал. 1 превишават икономите от издръжката на институцията, предприема действия за осигуряване на допълнителни средства.

Чл. 66. МИНИСТЕРСТВОТО съгласувано със социалните партньори да разработи програма за поетапно въвеждане на алтернативни енергийни източници в образователните институции, като се ползват европейски средства по т.нар. „Зелена сделка“.

Чл. 67. (1) МИНИСТЕРСТВОТО и социалните партньори си съдействат за извършване на национални проучвания на заболяемостта на работещите в системата на предучилищното и училищното образование и факторите, които им влияят, ползвайки и данните от службите по трудова медицина.

(2) МИНИСТЕРСТВОТО и социалните партньори разработват мерки за справяне със социалнопсихологическите рискове на работното място и преодоляване на стресогенните фактори.

IX. ДРУГИ УСЛОВИЯ

Чл. 68. Изменения и допълнения на КТД се извършват по реда на неговото сключване с подписване на допълнително споразумение (анекс). Всяка от страните по КТД може да предложи неговото изменение и допълнение.

Чл. 69. В изпълнение на чл. 53, ал. 3 и 4 от КТ страните вписват този договор в Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“ в седемдневен срок от подписването му.

Чл. 70. Страните по този КТД се задължават да създават необходимата организация и механизми за изпълнение на постигнатите договорености.

Чл. 71. (1) На всеки шест месеца на заседание на Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество страните по този договор отчитат изпълнението на настоящия КТД.

(2) Извън случаите по предходната алинея всяка от страните може да поиска провеждане на заседание на Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество относно неизпълнение на договорености в Колективния трудов договор.

Чл. 72. СИНДИКАТИТЕ се задължават да не предприемат стачни действия по изпълнените договорености от този Колективен трудов договор.

Чл. 73. Страните се задължават да запознават работниците и служителите в образователните институции с настоящия КТД и допълнителните споразумения към него и да им предоставят екземпляри от тях.

Х. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящият договор се изработи в 7 (седем) еднакви екземпляра – по един за всяка от страните и един за Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“.

§ 2. Настоящият КТД влиза в сила от 26.11.2022 г.

§ 3. В тримесечен срок след влизане в сила на Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. страните предприемат действия за изменение на настоящия КТД.

ЗА МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЪР:...../П/...../п/

/проф. д-р САШО ПЕНОВ/

ЗА СРСНПБ

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /П/..../п/.....

/ДИЯН СТАМАТОВ/

ЗА СБУ КЪМ КНСБ

ПРЕДСЕДАТЕЛ:... /П/...../п/...

/д. ик. н. ЯНКА ТАКЕВА/

ЗА СДСОРБ

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /П/..../п/...

/АСЕН АЛЕКСАНДРОВ/

ЗА СИНДИКАТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

КЪМ КТ „ПОДКРЕПА“

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /П/...../п/...

/д-р ЮЛИЯН ПЕТРОВ/

Дописано на ръка:

СРСНПБ не приема

чл. 37 от КТД /П/ /п/

ДИЯН СТАМАТОВ

ЗА НУС КЪМ КНСБ

ПРЕДСЕДАТЕЛ...../П/...../п/...

/АСПАРУХ ТОМОВ/